

ESG-beleid Algemeen Pensioenfonds KLM

Visie

Het Algemeen Pensioenfonds KLM hanteert een beleggingsbeleid dat gericht is op waardecreatie op lange termijn om de doelstelling van het fonds te behalen. Om ook in de toekomst waardecreatie mogelijk te maken heeft het fonds de overtuiging dat ESG-aspecten (environmental, social, governance) in belangrijke mate moeten zijn geïntegreerd bij de afwegingen in de beleggingsprocessen. Ook kan ESG bijdragen aan het behouden van de “license to operate”. Dit is verwoord in de investment beliefs:

“7. Risico-rendementsverhoudingen verbeteren door het toepassen van ESG-criteria in het beleggingsproces.

10. Het vertrouwen van belanghebbenden vormt de “license to operate” van het pensioenfonds, daarmee zijn inzicht in de portefeuille, de beslissingen, de kosten en de resultaten cruciaal.”

Criteria

Het pensioenfonds beschouwt het verbeteren van de langere termijnrendement/risicoverhouding als belangrijkste criterium bij het nemen van beslissingen op het gebied van ESG. ESG mag dus niet ten koste gaan van rendement bij gelijkblijvend risico. Daarnaast hecht het pensioenfonds in dit kader ook belang aan impact maken, reputatiemanagement en het verhogen van de deelnemerstevredenheid.

Het pensioenfonds kiest voor een economische benadering: rendement is daarbij een cruciale, maar geen absolute randvoorwaarde. Rendement uit maatschappelijk verwerpelijke beleggingen is niet acceptabel. Door ook niet-financiële aspecten expliciet mee te nemen in het beleggingsproces zullen risico's beter in kaart komen en kunnen beter worden vermeden.

Het beleid heeft betrekking op de hele portefeuille, waarbij per vermogenscategorie de best passende uitwerking wordt gekozen.

Leidende principes

Het pensioenfonds hanteert de volgende standaarden, principes en guidelines:

- UN Global Compact
- UN Principles for Responsible Investment (PRI)
- UN Guiding Principles on Business and Human Rights (UNGPR)
- OECD Guidelines for Multinational Enterprises (OESO-richtlijnen)
- International Corporate Governance Network (ICGN) Global Stewardship Principles en Global Governance Principles
- Lokale best-practices richtlijnen en codes zoals de Nederlandse Stewardship Code
- Impact op UN Sustainable Development Goals (SDG's) wordt meegewogen waar mogelijk

Thema's

Het pensioenfonds gebruikt de SDG's om ESG-risico's en -kansen te signaleren. Het pensioenfonds hecht extra belang aan de volgende thema's:

- Klimaat en schone energie (SDG 13 en 7)
- Waardig werk en economische groei (SDG 8)
- Verantwoorde consumptie en productie (SDG 12)
- Industrialisatie, innovatie en infrastructuur (SDG 9)

Daarbij streeft het pensioenfonds naar een concrete invulling van het betrokkenheidsbeleid op deze thema's.

Het pensioenfonds heeft het thema klimaat als speerpunt benoemd, vanuit de overtuiging dat klimaatrisico's van belang zijn voor beheersing van het risico-rendementsprofiel van de portefeuille. Daarnaast zijn impact maken en reputatiemanagement in dit kader belangrijk.

Vanuit deze argumentatie hecht het pensioenfonds er belang aan om bij de doelstellingen van Parijs aan te sluiten. Daarom heeft het pensioenfonds de volgende klimaatambitie en -doelstelling vastgesteld:

- Onze klimaatambitie is een CO₂-neutrale beleggingsportefeuille in 2050.
- Onze klimaatdoelstelling is het verminderen van de CO₂-uitstoot van de gehele beleggingsportefeuille conform de doelstelling van de EU Climate Transition Benchmark (scope 1, 2 en op termijn ook scope 3) ten opzichte van ultimo 2019.

In de beleidsuitvoering wil het pensioenfonds liever extra CO₂-reducties realiseren, dan extra restricties met betrekking tot andere ESG-thema's toevoegen. Diversificatie is belangrijk en er worden op voorhand geen sectoren uitgesloten¹ zodat het pensioenfonds juist bedrijven in CO₂-intensievere sectoren kan stimuleren om te verduurzamen, zolang deze wel verbetering laten zien. De volgorde van maatregelen die het pensioenfonds hanteert is als volgt:

1. uitsluitingsbeleid
2. CO₂-reductie door over/onderwegingen
3. verbetering SDG-scores door positieve selectie en betrokken aandeelhouderschap
4. verbetering ESG-ratings door betrokken aandeelhouderschap

Naar aanleiding van nieuwe inzichten kunnen de klimaat- en ESG-ambitie en -doelstellingen in de toekomst worden aangepast.

Betrokken aandeelhouderschap

Het pensioenfonds is direct of indirect aandeelhouder van ca. 3.500 bedrijven wereldwijd. Als mede-eigenaar heeft het fonds invloed op het handelen van deze bedrijven. Het pensioenfonds geeft invulling aan betrokken aandeelhouderschap door:

- te stemmen op aandeelhoudersvergaderingen;
- de dialoog aan te gaan met bedrijven (engagement);
- transparant te zijn over beleggingen en betrokkenheidsactiviteiten; en
- toe te treden tot samenwerkingsverbanden zoals de PRI en het IMVB-convenant.

De leidende principes en thema's vormen de basis voor het stem- en engagementbeleid.

Het pensioenfonds voert de hiervoor genoemde activiteiten niet uit met betrekking tot Air France KLM en dochterondernemingen, om de schijn van belangenverstrengeling te voorkomen.

---

¹ Met uitzondering van de sectoren tabak en controversiële wapens.

Uitsluitingen

Het pensioenfonds sluit bepaalde beleggingen uit. Het gaat om:

1. Beleggingen in bedrijven, die:
  - a. Herhaaldelijk en in ernstige mate de principes van de UN Global Compact² schenden.
  - b. Betrokken zijn bij de productie van en/of handel in producten die bij normaal gebruik leiden tot overlijden of persoonlijke schade – ook bij anderen, én die geen enkele bereidheid hebben (getoond) om dit bespreekbaar te maken ('it kills and harms and engagement has proven to be ineffective'), zoals tabak.
  - c. Bedrijven die betrokken zijn bij controversiële wapens. Hierbij zijn producenten van nucleaire wapens uitgezonderd indien die gevestigd zijn in een land waarbij dit geoorloofd is conform het non-proliferatieverdrag.

Het uitsluiten van beleggingen in bedrijven betreft zowel de aandelen als de obligaties van deze ondernemingen.

2. Beleggingen in staatsleningen van overheden, die herhaaldelijk en in ernstige mate verantwoordelijk zijn voor (het toelaten van) schendingen van mensenrechten (inclusief arbeidsrechten), aantasting van het milieu en/of corruptieve handelingen.

Het uitsluiten betreft leningen van centrale én lokale overheden.

Beleggingsstrategie

ESG is geïntegreerd in de beleggingsstrategie:

- een ESG-vragenlijst wordt gebruikt voor de selectie van externe vermogensbeheerders;
- externe vermogensbeheerders (beheer liquide beleggingen) moeten ondertekenaar zijn van de PRI;
- externe vermogensbeheerders moeten de uitsluitingslijsten van het fonds overnemen en hanteren; en
- het fonds hecht veel waarde aan open communicatie en duidelijke rapportage en ziet dit als onderdeel van het bereiken van de lange-termijndoelstellingen.

ESG-due diligence

Het pensioenfonds onderschrijft de ESG-due diligence stappen conform het OESO-richtsnoer³:

- identificeer en analyseer (potentiële) negatieve impact van ondernemingen in de portefeuille op samenleving en milieu;
- voorkom en verminder (potentiële) negatieve impact gebruikmakend van invloed;
- monitor de implementatie en resultaten;
- communiceer over de aanpak en resultaten;
- wanneer ondernemingen in de beleggingsportefeuille negatieve impact veroorzaken gebruiken wij onze invloed en die van de externe managers om deze impact te voorkomen

---

² UN Global Compact Principles

Human Rights

Principle 1: Businesses should support and respect the protection of internationally proclaimed human rights; and

Principle 2: make sure that they are not complicit in human rights abuses.

Labour

Principle 3: Businesses should uphold the freedom of association and the effective recognition of the right to collective bargaining;

Principle 4: the elimination of all forms of forced and compulsory labour;

Principle 5: the effective abolition of child labour; and

Principle 6: the elimination of discrimination in respect of employment and occupation.

Environment

Principle 7: Businesses should support a precautionary approach to environmental challenges;

Principle 8: undertake initiatives to promote greater environmental responsibility; and

Principle 9: encourage the development and diffusion of environmentally friendly technologies.

Anti-Corruption

Principle 10: Businesses should work against corruption in all its forms, including extortion and bribery.

³ De ESG-due diligence stappen zijn van toepassing onder de voorwaarden die beschreven staan in het IMVB-convenant.

Algemeen Pensioenfonds KLM

- en/of te mitigeren en herstel en/of verhaal van geleden schade mogelijk te maken. Dit doen wij onder andere via engagement en door te stemmen op aandeelhoudersvergaderingen; en
- bij het verkopen van een beleggingspositie die is geprioriteerd vanwege de negatieve impact wordt ook rekening gehouden met de mogelijke nadelige gevolgen voor kansarme groepen.